

MKVK - KÖTELEZŐ SZAKMAI TOVÁBBKÉPZÉS 2023 4/4.

- Az IESBA kódex változásai

Dr. Ladó Judit

- A PMT. szerinti kockázatérzékenységi megközelítés törvényi elvárásai,
gyakorlati vonalvezetők

Dr. Simon-Petró Eszter

Wágner Vilmos

Az IESBA kódex változásai

Dr. Ladó Judit

1

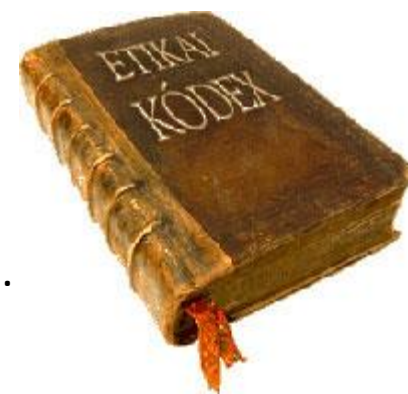
Bevezetés

Az IESBA kódex változásai

Az Etikai kódex 2022. évi változásának áttekintése a *Nemzetközi Etikai Kódex a kamarai könyvvizsgálóknak* (a nemzetközi függetlenségi standardokkal egybefoglalt) **2022. évi kézikönyve** alapján készült .

A kódex külön foglalkozik:

- az üzleti területen dolgozó könyvvizsgálókkal szembeni elvárásokkal, és
- a könyvvizsgálóként dolgozó kamarai tag könyvvizsgálókkal szembeni elvárásokkal.

Ugyancsak külön foglalkozik

- a könyvvizsgálati és átvilágítási megbízásoknál elvárt függetlenséggel és az azt veszélyeztető helyzetekkel, valamint
- a könyvvizsgálati és átvilágítási megbízásokon kívüli bizonyosságot nyújtó szolgáltatásokkal kapcsolatosan elvárt függetlenséggel és az azt veszélyeztető helyzetekkel.

Az IESBA kódex változásai

A kódex felülvizsgálatának kiemelt területei:

- a Kódex **bizonyosságot nem nyújtó szolgáltatásokkal és díjakkal** kapcsolatos rendelkezéseinek felülvizsgálata,
- egy **megbízás minőségének áttekintését** végző személy és egyéb megfelelő áttekintő személyek objektivitásának kezelésére vonatkozó előírások felülvizsgálata, valamint
- a Kódex **minőségirányítással** kapcsolatos módosításai, amelyek a minőségirányítási standardcsomagnak a változása, megújulása következtében kerültek felülvizgálatra.
- Később életbe lépő változások: a **tőzsdén jegyzett gazdálkodó egység** és a **közérdeklődésre számot tartó gazdálkodó egység** fogalmak felülvizsgálata (nemzetközi szinten 2024. december 15-től)

2

A kódex felépítése, a változások ismertetése

Az IESBA kódex felépítése

1. rész: A Kódexnek való megfelelés, alapelvek és fogalmi keretelvek

2. rész: Üzleti területen dolgozó kamarai tag könyvvizsgálók

3. rész: Könyvvizsgálóként dolgozó kamarai tag könyvvizsgálók

4. rész: Nemzetközi függetlenségi standardok

4A rész: Függetlenség könyvvizsgálati és átvilágítási megbízások esetében

4B rész: Függetlenség könyvvizsgálati és átvilágítási megbízásokon kívüli, bizonyosságot nyújtó szolgáltatásokra szóló megbízások esetében

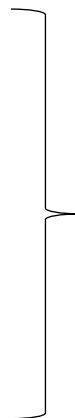
Glosszárium

Az IESBA kódex felépítése

Alapelvek

- Tisztesség
- Objektivitás
- Szakmai hozzáértés és megfelelő gondosság
- Titoktartás
- Hivatáshoz méltó magatartás.

NEM VÁLTOZOTT

Az IESBA kódex felépítése

Üzleti területen dolgozó kamarai tag könyvvizsgálókkal kapcsolatos elvárások területei a kódexben:

- Érdekellentétek
- Információk elkészítése és bemutatása
- Kielégítő szakértelemmel történő tevékenykedés
- Pénzügyi beszámolóhoz és döntéshozatalhoz kapcsolódó pénzügyi érdekeltségek, javadalmozás és ösztönzők
- Ösztönző juttatások, beleértve ajándékokat és vendéglátást
- Válaszok a jogszabályoknak és szabályozásoknak való meg nem felelésre
- Az alapelvek megszegésére irányuló nyomás kezelése

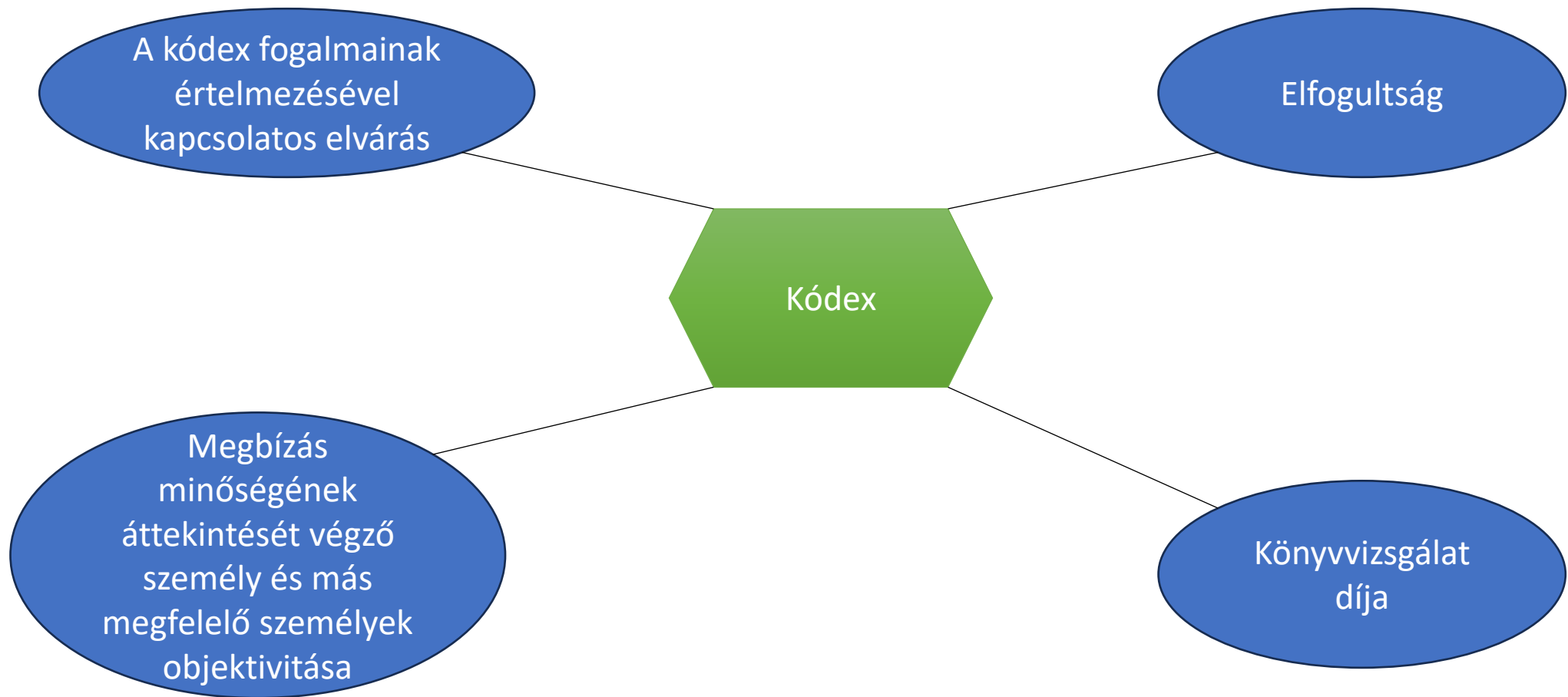
Az IESBA kódex felépítése

Könyvvizsgálóként dolgozó kamarai tag könyvvizsgálókkal szembeni elvárások területei a kódexben:

- Érdekellentétek
- Szakmai megbízások
- Második vélemények
- **Egy megbízás minőségének áttekintését végző személy és további áttekintő személyek objektivitása – ÚJ!**
- Díjak és a javadalmazás egyéb típusai
- Ösztönző juttatások, beleértve ajándékokat és vendéglátást
- Az ügyfél eszközeinek letéti kezelése
- Válaszadás jogszabályoknak és szabályozásoknak való meg nem felelésre

Az IESBA kódex leglényegesebb változásai

Az IESBA kódex leglényegesebb változásai

1. A Kódex fogalmainak értelmezésével kapcsolatos elvárás

Minden kamarai tag könyvvizsgáló részére előírja, hogy:

- kutató elmével kell rendelkeznie
- szakmai megítélést kell alkalmaznia
- tesztelnie kell, hogy a harmadik fél mennyire tájékozott és mennyire gondolkodik racionálisan.

Kutató elme:

- A könyvvizsgáló kutató elmével rendelkezzen az alapelveket **veszélyeztető tényezők** azonosítása, értékelése és kezelése során
- előfeltétele a **tények és körülmények megértésének**
- megszerzett információk forrásának, **relevanciájának és elegendőségének** mérlegelése

Az IESBA kódex leglényegesebb változásai

2. Elfogultság

A tudatos vagy nem tudatos elfogultság, ami hatással van a szakmai megítélésre, az alapelveknek való megfelelést veszélyeztető tényezők azonosításakor, értékelésekor és kezelésekor.

Példák a szakmai megítéléssel kapcsolatos potenciális elfogultságokra:

- Lehorgonyzási elfogultság
- Automatizálási elfogultság
- Rendelkezésre állásból fakadó elfogultság
- Megerősítési elfogultság
- Csoportszintű gondolkodás
- Túlzott önbizalomból fakadó elfogultság
- Reprezentációs elfogultság
- Szelektív érzékelés

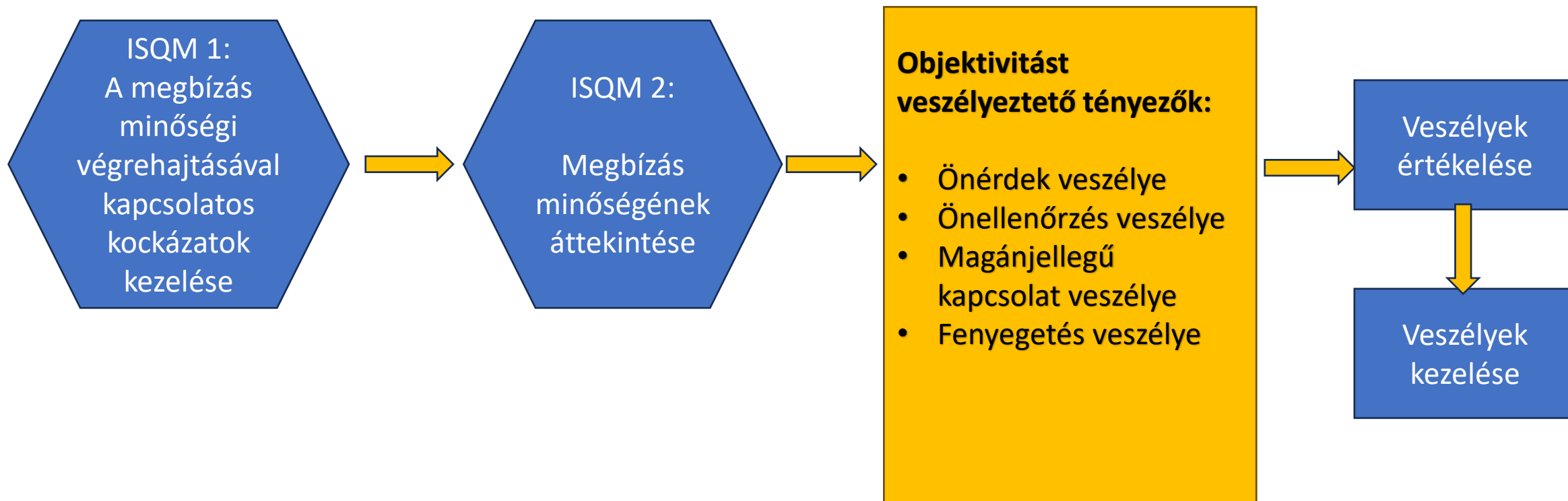
Szakértői
tanács

Konzultáció

Képzés

Az IESBA kódex leglényegesebb változásai

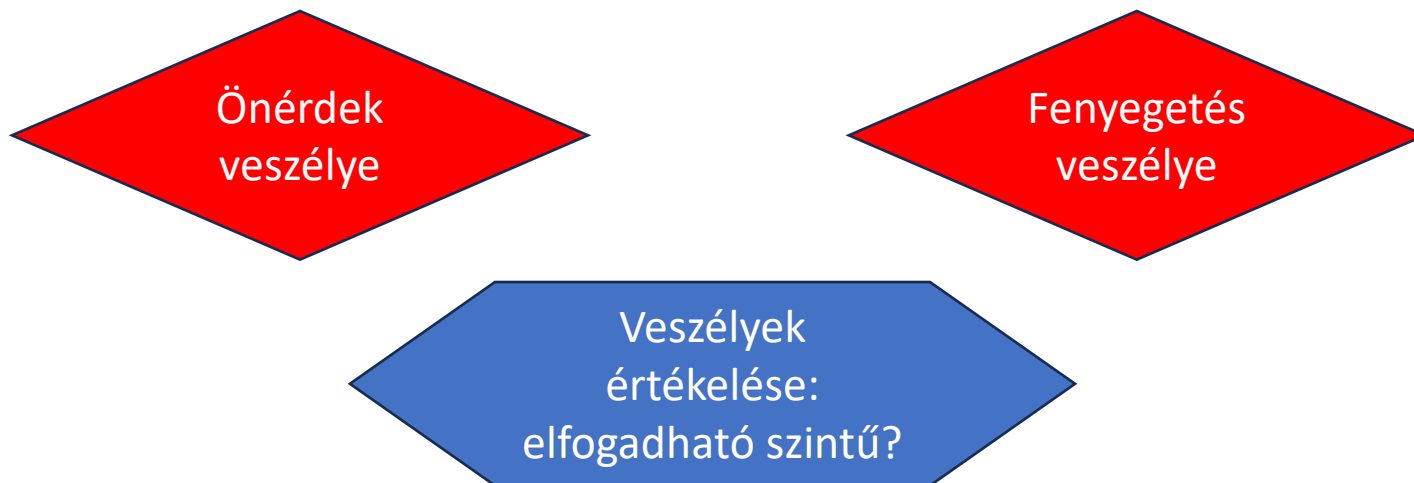
3. Megbízás minőségének áttekintését végző személy és más megfelelő személyek objektivitása

Az IESBA kódex leglényegesebb változásai

4. A könyvvizsgálat díja

A szakmai szolgáltatásokra vonatkozó díjakról rendszerint a könyvvizsgálati ügyféllel állapodnak meg, azokat a könyvvizsgálati ügyfél fizeti, és azok **függetlenséget veszélyeztető tényezőt** hozhatnak létre.

Az IESBA kódex leglényegesebb változásai

4.1. Könyvvizsgálati díjak - Veszélyek értékelése során releváns tényezők:

A díjak szintje

A könyvvizsgálattól eltérő szolgáltatásokért felszámított díjak nagysága és kapcsolata

Függő díjak

Az ügyfél jelentősége a társaság, partner vagy iroda szempontjából.

Az ügyfél jellege (pl: közérdeklődésre számot tartó-e)

A társaság működési felépítése és javadalmazási megállapodásai

Az irányítással megbízott személyek részvétele a könyvvizsgáló kijelölésében és a díjakban való megállapodásban

A díjat független harmadik fél határozza-e meg

A társaság könyvvizsgálati munkáját áttekinti-e egy független harmadik fél

Az IESBA kódex leglényegesebb változásai

4.2. Az összes díj

A könyvvizsgálattól eltérő szolgáltatásokra vonatkozó díjak és a könyvvizsgálati díj aránya

Tényezők:

- A díjak aránya
- Az idő hossza amíg a magas arány fennáll
- A könyvvizsgálattól eltérő szolgáltatások jellege, hatóköre és céljai

Példák biztosítéki intézkedésekre:

- A könyvvizsgálati munka áttekintése egy megfelelő áttekintő személlyel
- A könyvvizsgálati ügyfélnek nyújtott, könyvvizsgálattól eltérő szolgáltatások terjedelmének csökkentése

Az IESBA kódex leglényegesebb változásai

4.2. Az összes díj (folyt.)

Hátralékos díjak

Tényezők:

- A hátralékos díjak jelentősége a társaság szempontjából
- Az idő hossza
- Az ügyfél fizetési képességének és hajlandóságának megítélése

Példák biztosítéki intézkedésekre:

- A könyvvizsgálati munka áttekintése egy megfelelő áttekintő személlyel
- A hátralékos díjak részleges kifizettetése

Az IESBA kódex leglényegesebb változásai

4.2. Az összes díj (folyt.)

Díjfüggőség

Tényezők:

- A társaság működési szerkezete.
- Várható-e diverzifikáció
- Az ügyfél kvalitatív és kvantitatív jelentősége a partner vagy az iroda szempontjából
- Partner vagy az iroda partnereinek a kompenzációja függ-e az adott ügyféltől származó díjtól

Példák biztosítéki intézkedésekre:

- A könyvvizsgálati munka áttekintése egy megfelelő áttekintő személlyel
- A könyvvizsgálattól eltérő szolgáltatások terjedelmének csökkentése
- ügyfélbázis növelése
- más ügyfeleknek nyújtott szolgáltatások terjedelmének növelése
- Kompenzációt ne befolyásolják a díjak

Az IESBA kódex leglényegesebb változásai

4.2. Az összes díj (folyt.)

Díjfüggőség

Nem közérdeklődésre számot tartó gazdálkodó egységek:

- Összes díjbevétel **30%-a**
- **5 éven** keresztül minden évben
- 5. év könyvvizsgálati munkájának áttekintetése előzetesen, vagy utólagosan
- Ha továbbra is fennáll: minden évben vizsgálni a biztosítéki intézkedés relevanciáját

Közérdeklődésre számot tartó gazdálkodó egységek:

- Összes díjbevétel **15%-a**
- **2 éven** keresztül minden évben
- 2. év könyvvizsgálati munkájának jelentés **kibocsátás előtti** áttekintetése
- 5 egymást követő év után fenti körülmények fennállása esetén **nem maradhat** könyvvizsgáló, kivéve ha a közérdekre tekintettel **kényszerítő ok áll fenn**

Az IESBA kódex leglényegesebb változásai

Speciális elvárások közérdeklődésre számot tartó könyvvizsgálati ügyfelek esetében

1. Kommunikáció a díjakkal kapcsolatos információkról az irányítással megbízott személyekkel:

- azon pénzügyi kimutatásoknak a könyvvizsgálataért a társaságnak fizetett vagy fizetendő díjakat, amelyekre vonatkozóan a társaság véleményt nyilvánít; és
- azt, hogy a díjak szintje által létrehozott veszélyek elfogadható szintűek-e, és ha nem, bármilyen intézkedést, amelyet a társaság tett vagy tenni javasol az ilyen veszélyeknek elfogadható szintűre csökkentése céljából.
- az egyéb szolgáltatásokra vonatkozó díjak vonatkozásában a közzétettektől eltérő díjakat a könyvvizsgált pénzügyi kimutatások által lefedett időszakban történő szolgáltatásnyújtásért, azonosított veszélyeket és intézkedéseket
- Díjfüggőséggel kapcsolatos információkat: a tény, ha fennáll, alkalmazott biztosítékokat, javaslatot, hogy könyvvizsgáló maradjon-e

Az IESBA kódex leglényegesebb változásai

Speciális elvárások közérdeklődésre számot tartó könyvvizsgálati ügyfelek esetében

2. Díjakkal kapcsolatos információk nyilvános közzététele

- Számos joghatóságban már vannak mind a könyvvizsgálatért, mind a könyvvizsgálattól eltérő szolgáltatásokért fizetett és fizetendő díjak közzétételére vonatkozó követelmények. Az ilyen közzétételek gyakran megkívánják a könyvvizsgálattól eltérő szolgáltatásokra vonatkozó díjak különböző kategóriákra való bontását.
- Ha jogszabályok és szabályozások **nem írják elő** egy könyvvizsgálati ügyfél számára a társaságnak fizetett vagy fizetendő könyvvizsgálati díjak, illetve a könyvvizsgálattól eltérő szolgáltatásokra vonatkozó díjak és a díjfüggőséggel kapcsolatos információk közzétételét, a könyvvizsgálónak az irányítással megbízott személyekkel meg kell beszélnie a releváns közzétételek hasznát az érdeklt felek számára.
- A társaság szintén közzétehet díjakra vonatkozó olyan egyéb információkat, amelyek segíteni fogják a fizetett vagy fizetendő díjaknak és a társaság függetlenségének a felhasználók általi jobb megértését (weboldalon, átláthatósági jelentésben, könyvvizsgálói jelentésben, stb)

Köszönöm a figyelmet!

A PMT. SZERINTI KOCKÁZATÉRZÉKENYSÉGI MEGKÖZELÍTÉS TÖRVÉNYI ELVÁRÁSAI, GYAKORLATI VONALVEZETŐK

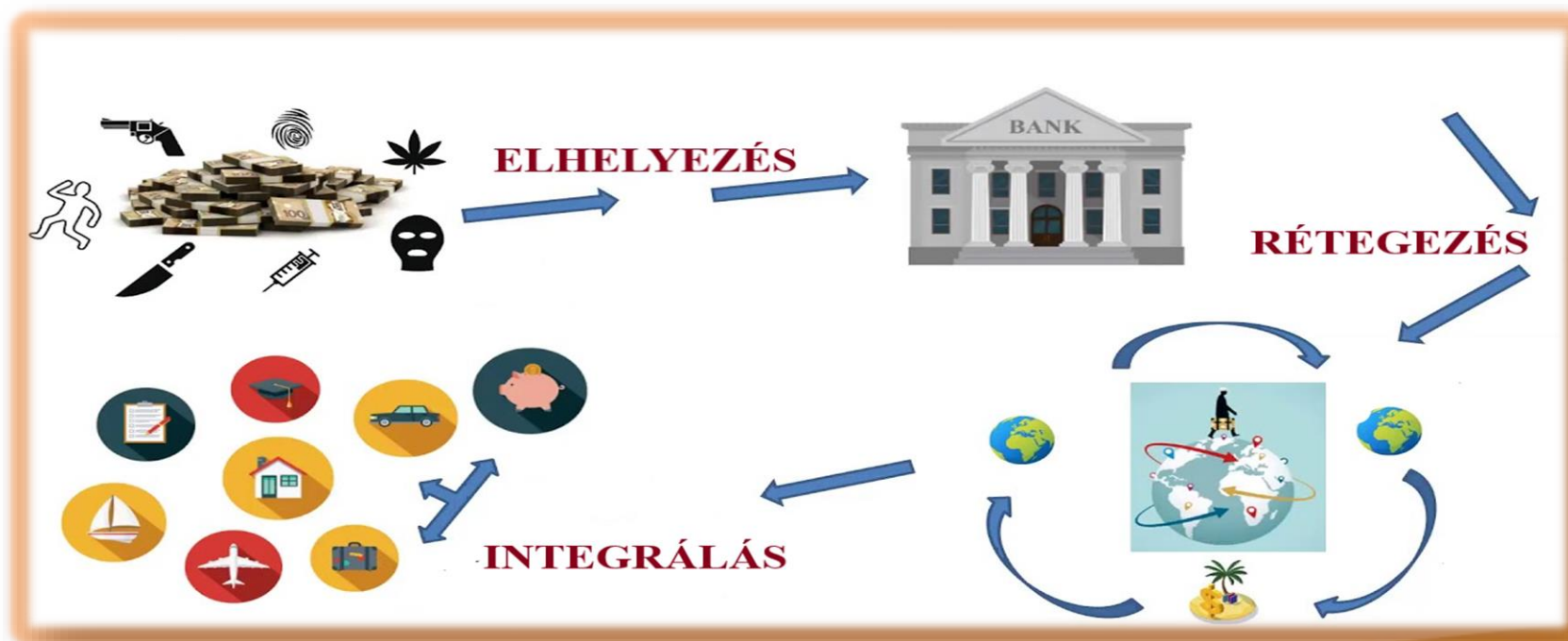
**Wágner Vilmos – könyvvizsgáló; MKVK Szakértői Bizottsági tag;
Moore Stephens Wagner Kft. ügyvezetője**

Dr. Simon-Petró Eszter, LL.M. – jogi előadó MKVK

I. A pénzmosás

A pénzmosás az illegálisan szerzett vagyon származásának leplezése és legális forrásból származóként való feltűntetése.

I. A pénzmosás

Btk. XL. Fejezete – Pénzmosás - 399. § pénzmosás 4 szándékos elkövetési módja

- büntett, szabadságvesztéssel büntetendő
- előkészülete vétség, szabadságvesztéssel büntetendő

Btk. XL. Fejezete – Pénzmosás - 400. § a pénzmosás gondatlan elkövetési módja

- nem szándékos pénzmosás
- elkövetőtől elkülönült személy követheti el
- Bűncselekmény -vétség, szabadságvesztéssel büntetendő
- aki sejtí, hogy büntetendő cselekményből származó vagyon van a háttérben, kellő gondosság mellett utána is járhatna, de ezt elmulasztja
- Pl. - azt gondolja, hogy a vagyon birtokosa kizárólag a tényleges tulajdonosi minőségét szeretné csak rejteni, később mégis kiderül, hogy a vagyon bűncselekményből származik.

I. A pénzmosás

Btk. XL. Fejezete – Pénzmosás – 401. § A pénzmosással kapcsolatos bejelentési kötelezettség elmulasztása

- **„Aki a pénzmosás és a terrorizmus finanszírozásának megelőzésével és megakadályozásával kapcsolatos, törvényben előírt bejelentési kötelezettségének nem tesz eleget, vétség miatt két évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.”**
- **bűncselekmény - vétség**
- **a szolgáltató vezetője, alkalmazottja vagy segítő családtagja személyesen is felel, büntetőeljárás keretében**
- **Btk. 413. § - nem minősül gazdasági titok megsértésének**
- **Kkt. 67. § (1) - nem jelenti a titoktartási kötelezettség megszegését**

II. Szabályozás háttere

Nemzetközi szint:

- Pénzügyi Akciócsoport (FATF) 40 ajánlás

Közösségi szint:

- V. Irányelv - Directive (EU) 2018/843 of the European Parliament and of the Council of 30 May 2018

Nemzeti szint:

- 2017. évi LIII. Törvény (Pmt) - pénzmosás elleni küzdelem
- 2017. évi LII. Törvény (Pvkit) - korlátozó intézkedések
- 21/2017. (VIII.3.) NGM Rendelet - belső szabályzat kötelező elemei
- 2021. évi XLIII. Törvény (Afad) - tényleges tulajdonosi nyilvántartás
- 803/2021. (XII.28.) Korm. Rendelet- Afad. végrehajtási rendelete

II. Szabályozás háttere

Könyvvizsgálói szektorra vonatkozó egyéb kötelező érvényű szabályozások:

➤ **Útmutató**

- Kkt. 4. § (8) alapján a Kamara adja ki
- Pmt. és Pvkit. szerint előírt
- Pmt. és Pvkit. szerinti kötelezettségek teljesítésének módjáról

➤ **Útmutató 1. sz. melléklete**

- pénzmosásra vagy a terrorizmus finanszírozására utaló adatok, tények, körülmények megállapításakor figyelembe veendő szempontok

➤ **Könyvvizsgáló saját belső szabályzata**

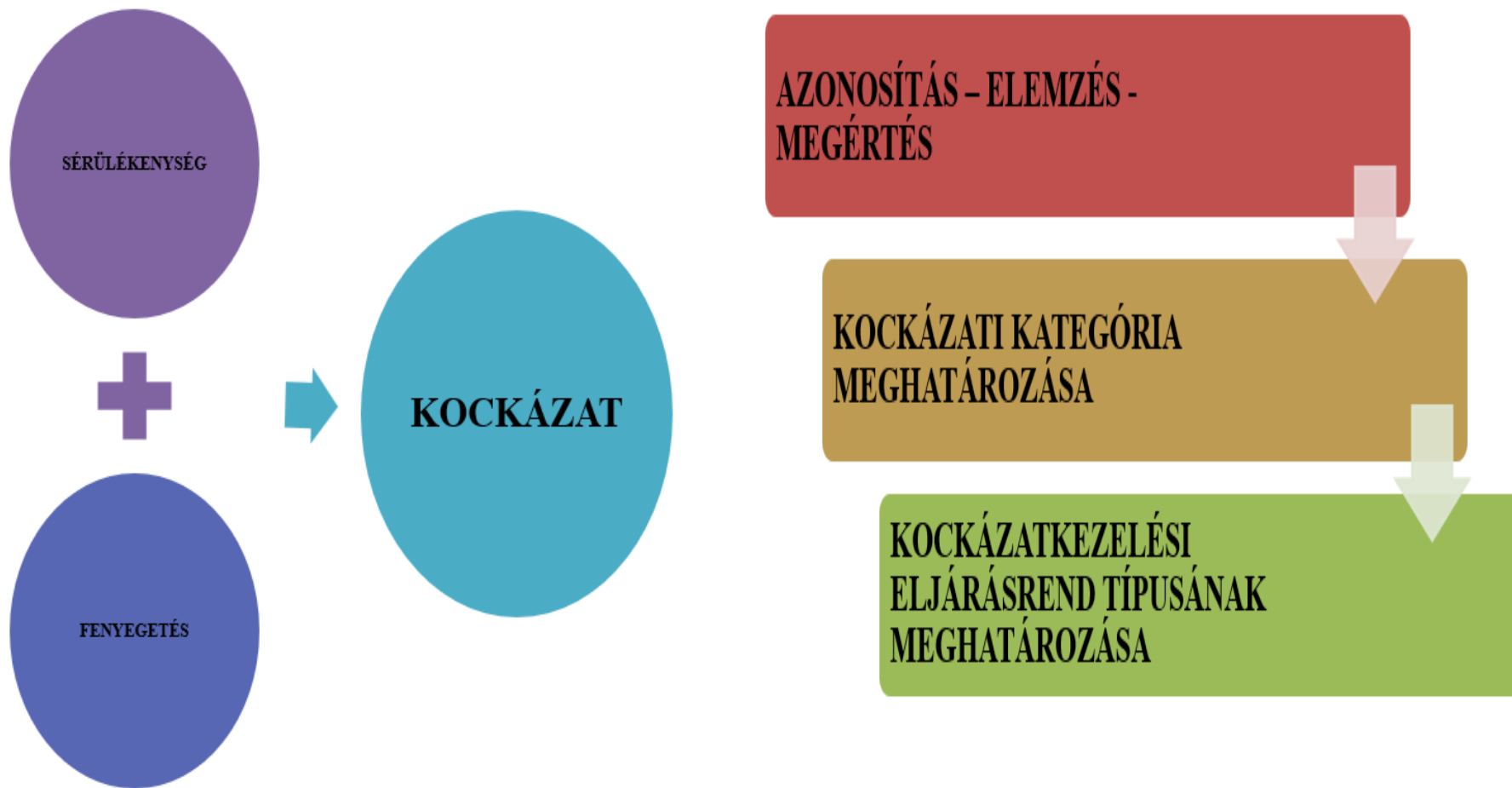
- Pmt. és Pvkit. írja elő
- könyvvizsgáló által készített saját vagy az Útmutató 2. sz. melléklete szerinti egységes belső szabályzat

III. Pmt. szerinti kötelezettségek

Ügyfél-átvilágítás	ügyfél tényleges tulajdonos üzleti kapcsolat
Kockázatértékelés	ügyfél kockázati kategóriába sorolása
Monitoring	adatok, kockázati kategória naprakészsége
Belső szabályzat	készítés, naprakészen tartás
Bejelentés	bejelentés alapjául szolgáló adat, tény, körülmény felmerülésekor, Pmt. és Pvkit. szerinti esetekben egyaránt
Képzés	könyvvizsgáló, foglalkoztatottjai

IV. A kockázat fogalma, a kockázatérzékenységi megközelítés lényege, jelentősége

IV. A kockázat fogalma, a kockázatérzékenységi megközelítés lényege, jelentősége

KÖTELEZŐ!!! –előfeltétele a pénzmosás elleni küzdelem vonatkozásában előírt összes többi kötelezettség teljesítésének

- az üzleti kapcsolat jellege és összege, valamint
- az ügyfél körülményei alapján,
- a belső szabályzatban,
- a belső kockázatértékelés alapján rögzített,
- a pénzmosás és a terrorizmus finanszírozása megelőzésére és megakadályozására irányuló eljárás.

Célja:

- ✓ **könyvvizsgáló saját, pénzmosási cselekményeknek való kitettségének megismerése**
- ✓ **megismert kockázatok kezelésére irányuló eljárások kidolgozása**
- ✓ **kockázatok kezelése, menedzselése - folyamatos felülvizsgálat**
(változó kockázatok, változó eljárások)

V. Kockázati kategóriák és a kapcsolódó eljárásrend

- **Ügyfél kockázati tényezők**
- **Termékhez, szolgáltatáshoz, ügylethez vagy szolgáltatási csatornához kapcsolódó kockázati tényezők**
- **Földrajzi kockázati tényezők**

ALACSONY
• EGYSZERŰSÍTETT

NORMÁL
• PMT. 7-10. §

MAGAS
• FOKOZOTT

VII. A kockázatértékelési folyamat

1. Körülmények vizsgálata:

2. Eredmény:

ÜZLETI KAPCSOLAT MEGTAGADÁSA

- Törvényben, Útmutatóban, belső szabályzatban meghatározott esetekben

ÜZLETI KAPCSOLAT ELFOGADÁSA

- Azonosított kockázatok kezelésére vonatkozó eljárásrend azonosítása

• AZONOSÍTÁS – ELEMZÉS – MEGÉRTÉS

• Ügyfél oldali kockázatok

- ✓ Nyilvánosan hozzáférhető adatbázisok – cégkivonat, ingatlan-nyilvántartás
- ✓ Szankciós listák - nem csak a Pvkít. szerinti Eu-s és ENSZ BT-s! hanem: U.S. Department of the Treasury, The Office of Foreign Assets Control, OFAC
- ✓ Stratégiai hiányosságokkal rendelkező, kiemelt kockázatot jelentő harmadik országok listája

• Termék, szolgáltatás oldali kockázatok

- ✓ Ékszer- és nemesfémipar, műalkotás kereskedelem
- ✓ Szerencsejáték ipar
- ✓ Kripto valuta

• Földrajzi oldali kockázatok

- ✓ Tranzakció nem megfelelő pénzmosás elleni szabályozású országokból

Kockázatértékelési folyamat

AZONOSÍTÁS – ELEMZÉS – MEGÉRTÉS

PÉNZMOSÁSI MÓDSZEREK

- ✓ **Kagyló cégek (shell coproratoin)**
- ✓ **Túl- vagy alulszámlázás**
- ✓ **Ingyatlan mosás, meg nem valósuló ingatlan ügyletek**
- ✓ **Körutaztatás**
- ✓ **Kibermosás**
- ✓ **Eszközök viszonteladása**
- ✓ **Összetett, bonyolult cégstruktúrák**

Kockázatértékelési folyamat – 1. példa

Végelszámolás alatt álló gazdasági társaság végelszámolásához kötődő könyvvizsgálata. Végelszámolás oka, hogy a számlavezető intézet bontotta a szerződést, semmilyen másik intézet nem köt vele számlavezetési szerződést.

Egyéb információ:

Tényleges tulajdonos:

- 97 %-ban egy Cipruson bejegyzett gazd. társaság, amelynek 100 %-os tulajdonosa egy panamai cég. Ennek a tényleges tulajdonosa 100%-ban egy uruguayi magánszemély.
- 3%-ban egy USA-ban bejegyzett társaság a tulajdonos, amelynek tényleges 100 %-os tulajdonosa egy svájci magánszemély.

Egyik magánszemély sem szerepel az Európai Unió és ENSZ BT pénzügyi szankciós listáiban.

Kockázatértékelési folyamat – 2. példa

Könyvvizsgáló nagyobb összegű, eurós kifizetéseket talált a könyvvizsgálat során, amiket egy adóparadicsomban bejegyzett cégnek fizetett az ügyfél és tanácsadási díjként számolt el. Az ügyfél vonatkozásában ez szokatlan és jelentős összegű tételnek minősült.

Egyéb információ:

Az ügyfél csak hónapokat követően adta át a könyvvizsgálónak a tanácsadás eredményeképpen létrejött tanulmányt.

Ezen tanulmány részben nyilvános, interneten elérhető információkat tartalmazott, részben pedig általánosságokat fogalmazott meg.

Kockázatértékelési folyamat – 3. példa

Magyarországi székhelyű, nemzetközi szinten jelen lévő gazdasági társaság rendszeresen Jemenből vásárolt alapanyagot.

Egyéb információk:

Könyvvizsgáló kiderítette, hogy ezek valós beszerzések és a beszerzést a speciális, abban az országban előforduló anyag szükségessége indokolja.

Összefoglalás

- ✓ **Kockázat alapú megközelítés a Pmt-ben előírt kötelezettségek teljesítésének alapja**
- ✓ **Meghatározott szempontok figyelembe vétele mellett a könyvvizsgáló saját mérlegelésére bízott – az ügyfélismerete miatt, az alapján**
- ✓ **Kockázati kategória szerint megfelelő kockázatkezelési eljárások alkalmazása szükséges**
- ✓ **Az üzleti kapcsolat létesítésekor, valamint az üzleti kapcsolat fennállása során is folyamatosan alkalmazandó a kockázat alapú megközelítés, az üzleti kapcsolat monitorozása**